

K evropským koloniálním jazykům – angličtině, francouzštině, němčině, nizozemštině, španělštině a portugalštině – patří v kolonizovaném světě mnoho jazykových diaspor. Nakladatelé v bývalých koloniích se neustále brání určování toho, co je norma, a co ne. Původní jazyky kolonizovaných zemí navíc v mnoha případech zanikly (to je v drtivé většině i případ australských domorodých jazyků). Tam, kde přežívají, vydavatelé daného „jazyka“ zjišťují, že je válčuje dominantní jazyk. Například v Evropě se basickému nakladatelství Txalaparta podařilo udržet padesát let díky vytvoření knižního klubu. Někteří španělští knihkupci tituly Txalaparty nechtějí objednávat, protože jeho majitele považují za teroristy (Soto, 2013). Nemusejí vás přitom označit hned za teroristu, aby se vaše knihy staly neviditelnými nebo se obtížně sháněly. Jen stěží lze například sehnat knihy v afrických jazycích, a to i v Africe, a totéž platí o domorodých jazycích a jazycích kolonizovaných národů všude na světě.

Podobným výzvám čelí i feministické autorky, musejí tedy usilovat o to, aby feministický jazyk a feministické koncepty přežily navzdory médiím a většinovému odporu, apropriaci a zkreslování (Hawthorne, 2004; 2012a). Cílem všech těchto snah je pak boj proti asimilační homogenizaci.⁻¹³

-13

Rozsáhlejší diskuse o znalostech a kulturní homogenitě viz in Hawthorne (2002, s. 86–109). Kritika asimilační politiky viz in Hawthorne (2004).

38

6 / Feminismus

Ume-li poslušný, dáváme najavo svou poddajnost a souhlas se svou situací. Pak nám nikdo nemusí věnovat pozornost. Přistoupíme na své zneviditelnění, na to, že nezabíráme žádný prostor. Podílíme se na svém vlastním vymazání.

Marilyn Frye, *Oppression* *

Zásadním prvkem bibliodiverzity je feminismus. Feminismus je uznáním skutečnosti, že ženy jsou utlačovány a diskriminovány v celosvětovém kontextu. Uznat tento útlak však nestačí. Nedílnou součástí feminismu je snaha tuto situaci nějak změnit.

Jak naznačuje Joni Seager (1997), chudoba žen se objevuje na celém světě. Projevuje se také nedostatkem možností mluvit svobodně i možnosti být slyšet.

Feminismus přináší nové poznatky týkající se chudoby i problémů moci a jejího využití ve společnosti. Klade významné otázky mužům, kteří se i nadále snaží zachovat společenskou normu, jež by se dávno hlasitě kritizovala, nebýt zakořeněné a zcela běžné misogynie. Zacházení firem s dělníky a rolníky či jedné kasty s jinou nebo zacházení s jednou konkrétní kulturní či etnickou skupinou se halasně analyzuje a kritizuje jako útlak či projev nenávisi a považuje se za politicky a společensky nepřijatelné.¹⁴ Pokud se však stejným způsobem utlačují ženy, všeobecně se to ignoruje.

S útlakem žen se spojuje i romantická láska (Greer, 1971; Firestone, 1971; Wittig, 1976), protože ženy jsou jediná utlačovaná třída, od které se očekává, že bude

39